

Svenska Labradoodleklubbens hälsorapport 2020

Resultat av hälsoenkät

Av Svenska Labradoodleklubben

Sammanfattning

Under maj och juni 2020 fick vi in hela 470 svar på vår hälsoenkät, vilket vi anser ger en förhållandevis bra grund för slutsatser om hälsan hos våra svenska labradoodles. Drygt 50% (237 st) av de inskickade enkäterna gäller labradoodles registrerade i klubben och drygt 49% (233 st) gäller oregistrerade individer. För att kunna registreras i SLK ska uppfödaren till individen vara godkänd som uppfödarmedlem och kullen ska vara uppfödd i enlighet med klubbens hälsoprogram och övriga regler. Vi ser utifrån denna enkätundersökning att labradoodle är en frisk ras men med några arbetsområden att jobba vidare med. Nedan presenteras resultaten tillsammans med arbetsgruppens egna slutsatser och frågeställningar.

Innehåll

1. Inledning
2. Resultat och diskussion
 - 2.1 Allmäntillstånd
 - 2.2 Ålder och kön
 - 2.3 Temperament
 - 2.4 Öron
 - 2.5 Leder, skelett och ligament
 - 2.6 Hud, klåda och allergi
 - 2.7 Infektioner
 - 2.8 Krampanfall
 - 2.9 Hjärta
 - 2.10 Bett och tänder
 - 2.11 Mage och tarmar
 - 2.12 Tikens livmoder och löp
 - 2.13 Hanhundens testiklar och prostata
 - 2.14 Tumörer och cancer
 - 2.15 Avlidna
 - 2.16 Övriga sjukdomar och åkommor

1. Inledning

Svenska Labradoodleklubben (SLK) startades under 2019 och redan under andra kvartalet 2020 gick SLK ut men den första hälsoenkät för labradoodles i Sverige. Med ett deltagande på 470 enkäter så får vi en bra bild av hälsan på labradoodles.

SLK vill rikta ett stort tack till alla er som deltog genom att svara på enkäten på vår hemsida. Det är endast i samverkan med er ägare som man kan få in informationen som krävs för att förbättra och bevara labradoodlens essens. Vi vill också tacka Svelands Djurförsäkringar vars bidrag gjorde att SLK fick möjlighet att ta in hjälp utifrån för att samla och validera informationen som inkom.

Vi inom Svenska Labradoodleklubben ser ljus på labradoodles framtid i Sverige och finner det mycket glädjande att allt fler uppfödare ser nytan i att samverka i vår rasklubb. Klubben vill fortsätta öka samarbetet inom landets gränser för förbättrade avelsmöjligheter, kunskapsspridning och möjlighet till informationsinsamling.

Även om det finns flera nationella och internationella rasklubbar för labradoodle i världen har ingen klubb, utifrån vår kännedom, lika höga krav på sina anslutna uppfödarna när det gäller den viktiga etiska delen av hunduppfödning. Ingen klubb har så höga krav som SLK på t.ex. uppnådd ålder på tiken när hon paras, hur många kullar hon som mest får föda, och inte minst vilka resultat en hund måste ha på sina hälsotester innan den får gå i avel. Anledningen till att SLK valt att ha tuffare krav och rekommendationer än andra rasklubbar är för att vi sett ett behov av en höjning av standarden på hunduppfödning. Det är därför SLK grundades och vi är idag stolta över vad som åstadkommit och hoppfulla inför de framtida möjligheterna till fortsatt förbättring.

Labradoodlen har under de senaste åren vuxit snabbt i antal individer och uppfödare. SLK beslutade att kartlägga så många labradoodle som möjligt i Sverige för att få en bild av hälsoläget. SLK valde att samla in information från både labradoodles registrerade i SLK och de labradoodles som är oregistrerade då de fötts hos uppfödare icke anslutna till klubben.

2. Resultat och SLK:s slutsatser

4.1 Allmäntillstånd

Det är mycket glädjande att över 95% upplevde sin hunds allmäntillstånd som antingen ”mycket gott” (86,6) eller ”gott” (8,72%). Övriga uppgav att hundens allmäntillstånd var ”medelgott” (3,62%), ”dåligt” (0,85%) eller ”mycket dåligt” (0,21%).

4.2 Ålder och kön

Labradoodlen har varit på stark uppgång de senaste åren och antalet uppfödda hundar årligen fortsätter öka. Genomsnittsålder för hundarna i enkäten är ca tre år och två månader. Det är rätt ungt, men också väntat då det de senaste åren etablerats flera nya uppfödare och många kullar har fötts.

Ca 49% är tikar och 51% är hanhundar. Knappt hälften (ca 46%) var kastrerade. Vanligaste orsaken till kastration av hanhundar var ”förebyggande beteendemässiga orsaker”, medan vanligaste anledningen till kastration av tik var ”förebyggande medicinska orsaker”.

4.3 Temperament

När det gäller temperamentet upplever över 91% av alla labradoodleägare att hundens beteende antingen stämmer med deras förväntningar eller upplevs som bättre än förväntat. Detta anser vi i klubben givetvis är mycket glädjande.

Men det var på just denna punkt som skillnaderna var störst mellan de hundar uppfödda av uppfödare anslutna till klubben (registrerade) och de uppfödda hos icke-anslutna uppfödare (oregistrerade). Ca 12% av de oregistrerade hundarna uppgavs ha ett temperament som var ”sämre än förväntat”, medan samma siffra hos registrerade var ca 5%.

Det vanligaste inrapporterade problembeteenden är olika uttryck för osäkerhet, rädslor och blyghet. Klubben vill fortsätta uppmana uppfödare att avla med stort fokus på labradoodles sociala egenskaper, inte minst i relation till människor.

Även om man ska vara mycket medveten om att problem som rädsla och osäkerhet förekommer hos labradoodlen så ska man också sätta det i relation till hur höga förväntningar många generellt har på dessa hundars sociala förmågor. Klubbens bild är att många väljer labradoodle just för att man söker en socialt tillgänglig och trygg hund. Då blir det givetvis klart mer påtagligt om en just labradoodle inte uppfyller dessa förväntningar än om man köper en ras som enligt rasbeskrivning skall vara "avvaktande mot främlingar" eller "reserverad".

Det är SLK:s starka rekommendation till sina uppfödare att avla för socialt tillgängliga hundar, samt att noga upplysa valpköpare om vikten av noggrann och väl avvägd socialisering av den unga hunden. Här ser också SLK potential till förbättring på sikt genom urval av avelshundar. Klubben jobbar redan idag med att öka kunskapen hos de anslutna uppfödarna om bl.a. urval av avelshundar och socialisering av valparna. Det är i första hand dessa två metoder som är möjliga för att minska risken för oönskade mentala egenskaper. Detta sker först och främst genom det klubben kallar Uppfödarsnack där vi var eller varannan månad via videokonferens behandlar olika ämnen och öppnar upp för diskussioner och kunskapsutbyte. Vi har tidigare även arrangerat uppfödarseminarium. Inom klubben kommer vi lägga större fokus framöver på hur uppfödare minskar risken att rädsor blir befästa i linjerna.

4.4 Öron

Enkäten belyser öronproblem som vanligt förekommande. 29% av hundarna har någon gång besökt veterinär för öronrelaterade problem. 59% av dessa drabbades vid "enstaka tillfälle" och drygt 62% av de drabbade uppgavs ha "lindriga besvär". Den vanligaste orsaken till behandling uppges vara svamp.

Genom SLK:s kontakt med veterinärer, hundägare och de som tar emot labradoodles för klippning framkommer att dessa problem ofta anses vara skötselrelaterade (56% uppges bero på svamp och/eller behåring i hörselgången). SLK uppmanar uppfödare att sprida kunskap om hur man undersöker och underhåller god öronhygien på hundarna. Klubben kommer även via hemsida och sociala medier försöka nå ut till blivande och nuvarande labradoodleägare för att förbättra kunskapsläget. Samtidigt ska uppfödarna givetvis vara uppmärksamma på markörer på ärftliga öronproblem och vidtaga lämpliga åtgärder för att minska problemen.

4.5 Leder, skelett och ligament

Drygt 6% av hundarna uppges ha diagnos och/eller bekymmer med höfter, armbågar, övriga leder, skelett och ligament. Denna siffra gör såklart SLK hoppfull då den måste anses vara mycket låg om man jämför med raser av liknande ursprung och kroppstyp. Av de som rapporterat in diagnos/symptom är höftledsdysplasi (HD) det vanligaste med 3,4% av hundarna drabbade. Ingen hund uppgavs vara drabbad av armbågsdysplasi (ED). Ca 0,4% av hundarna har patellaluxation och lika många har kroksvans.

Genom enkäten framkommer det att få ägare, endast drygt 18%, låter höftleds- och armbågsröntga sina hundar.

Med tanke på problemen som finns hos labradoodlens föräldraraser misstänker SLK att det finns ett mörkertal av dysplastiska individer. En hund som vid röntgen påvisar abnormiteter i armbågs- och höftled kan diagnostiseras med HD eller ED utan att någonsin utveckla kliniska symptom. Men det finns också individer där symptom, som t.ex. smärta eller avvikande rörelsemönster, utvecklas sent i hundens liv. I dessa fall kan det vara av betydelse att upptäcka dysplasin innan symptom utvecklas för att på så vis kunna förebygga genom lämplig kost och motion.

SLK kommer ta fram en guide för att sprida information och kunskap om hur man går tillväga för att låta röntga sin hund och få röntgenbilderna avlästa och lederna officiellt graderade, med målet att fler låter undersöka sina hundar och rapportera resultatet till klubben. Detta kommer initieras under första kvartalet av 2021.

4.6 Hud, klåda och allergi

12% av hundarna uppges ha, eller ha haft, problem med hud eller klåda. Av dessa har de flesta, 4,6%, ”lindriga besvär”, 3,62% har ”måttliga besvär”, 2,55% har ”svåra besvär” och 1,06% har ”mycket svåra besvär”. Av de som uppges ha, eller ha haft, problem är de vanligaste orsakerna parasiter, klåda i öronen (se Öron) och allergi.

Av de totalt 470 inskickade enkäterna uppges 7,02% ha konstaterad allergi, där det vanligaste är reaktioner mot kvalster och födoämnen. Förutom de 7,02% som har konstaterad allergi uppges 0,85% (4 individer) ha allergiska besvär utan diagnos.

Om man ser till hur allergier generellt ökat på många hundraser de senaste årtionden så ser SLK i dagsläget ljust på labradoodles förutsättningar att fortsatt vara lindrigt drabbad. Uppfödare förväntas fortsätta använda sitt sunda förnuft för att begränsa spridningen av den genetiska benägenheten för att utveckla allergi.

1,2% av hundarna uppges ha haft hud- eller sårinfektion. Dessa har bestått i infektion i operationssår eller hotspot/våteksem.

4.7 Infektioner

Omkring 11% av hundarna uppges någon gång varit drabbade av infektion (inkluderat de 1,2% som haft hud-/sårinfektion, se ovan). Vanligast förekommande är urinvägsinfektion (4,4%). Efter det ögoninfektion/-inflammation (1,7%) och kennelhosta/halsinfektion (1,7%).

4.8 Krampanfall

1,9% har haft krampanfall. Hos 0,6% (tre st) har det skett vid ett (1) tillfälle medan 1% medicineras för epilepsi. Den information vi fått in pekar ej på att det hos labradoodle i Sverige finns epilepsi med stark genetisk koppling.

Både pudel och Labrador Retriever är överrepresenterade bland raser som oftare drabbas av krampanfall och epilepsi, vilket borde ge labradoodlen en ökad risk, även om det inte syns i denna statistik. Förekomsten av krampanfall och epilepsi är något SLK vill hålla under noga uppsikt, framförallt p.g.a. förekomsten hos några av föräldraserna.

4.9 Hjärta

1,05% (fem st) av hundarna uppges ha, eller ha haft, blåsljud på hjärtat. Tre av dessa hade blåsljud som valpar, som sedan vuxit bort.

Inga andra problem eller sjukdomar relaterade till hjärtat har rapporterats.

4.10 Bett och tänder

Normalt för labradoodle anses ett saxbett med 42 permanenta tänder vara. Innan tandväxling består en komplett uppsättning av 28 mjölk tänder.

Ca 11% uppger att hunden har eller har haft bekymmer eller anmärkning som rör tänder eller bett. Den vanligaste anmärkningen är tandsten som uppges (trots rekommenderad skötsel) drabba ca 5,5% av hundarna.

Totalt sju individer (ca 1,5%) uppges ha över- eller underbett. Tre individer (ca 0,6%) fattas anlag för någon/några tand/tänder. Problem med tandlossning uppges två individer (0,43%) ha. Annat som rapporterades in var att fem hundar som valpar hade trångt bett där hörntänderna i underkäken legat innanför ovankäkens hörntänder. På en (1) individ drogs hörn-mjölktanden i underkäke ut, men i övriga fyra fall rättade det sig spontant. I tre enkäter rapporterades det om mjölktänder som satt kvar efter att den permanenta tanden brutit fram. I ett (1) av dessa fall behövdes mjölktanden opereras bort.

Av denna information framkommer inget som tyder på att labradoodle har generella problem med tänder eller bett.

4.11 Mage och tarmar

14% av hundarna uppges ha, eller ha haft, mag- eller tarmproblem. Detta tycker vi inom klubben är oväntat högt och något vi kommer fördjupa oss i för att undersöka eventuella genetiska samband.

Problemen beskrivs oftast som ”diarréer/magsjuka” och ”känslig mage”. Även om det vanligaste är att hunden har ”lindriga besvär”, så uppger nästan 6% att besvären är ”måttliga” eller ”svåra”. 0,42% (två individer) har besvär som är ”mycket svåra”.

Drygt 4% har drabbats vid ”enstaka tillfälle”, medan lika många har besvär ”mycket ofta”.

De flesta av hundarna med besvär har ingen diagnos av veterinär, utan uppges reagera på saker de äter, så som tuggben och hundgodis. Åtgärden består oftast i att tillfälligt ge skonkost, eller långsiktigt i att ge specialfoder.

SLK vill att uppfödare tar dessa hundar i beaktning och gör sitt bästa för att söka och se samband genom släktskap. Inom klubben kommer man diskutera om man kan förbättra läget genom fler rekommendationer till uppfödare.

4.12 Tikens livmoder och löp

228 av de inskickade enkäterna gällde tikar. Ca 21% procent av dessa blir/blev (innan eventuell kastrering) skendräktiga efter vissa löp, och ca 13% blir det efter varje löp. De flesta av de tikar som blir skendräktiga uppgavs få lindrig personlighetsförändring och nedstämdhet. En mindre del blir måttligt personlighetsförändrade med nedstämdhet och mjölkproduktion. Tre individer får mycket stor personlighetsförändring med nedstämdhet mjölkproduktion och eventuell mjölkstockning.

Skendräktighet är generellt mycket vanligt på tikar och på vissa sätt en naturlig del av tikens cykel, men att en del tikar blir mycket nedstämda eller fysiskt påverkade är såklart besvärligt och jobbigt för henne. Den information som inkommit visar inte att labradoodle är speciellt drabbad framför andra raser.

Av de 228 tikarna som det inkommit enkäter för har endast tre individer (1,32%) behandlats för livmoderinflammation. Det är en mycket låg siffra om man ser till tikar av alla raser. Så mycket som 25% (källa: www.agria.se) av tikar drabbas innan de fyllt tio år. SLK tror att en

faktor som bidrar till att mycket få labradoodle-tikar drabbats av livmoderinflammation är att genomsnittsåldern för hundarna i enkäten relativt låg, omkring tre år och två månader. Risken att utveckla livmoderinflammation ökar med stigande ålder på tiken.

Ca 33% av labradoodle-tikarna i enkäten är kastrerade. Det absolut vanligaste vid kastration av tik är att man gör en s.k. ovariehysteriektomi där både livmoder och äggstockar opereras bort. En s.k. ovariektomi, där äggstockarna opereras ut och livmodern lämnas kvar, är betydligt ovanligare, men förekommer. Vilken typ av kastration som utförts på tikarna i enkäten finns det inte information om, men det går nog att utgå från att den absoluta majoriteten även opererat bort livmodern. I de fallen är ju risken för livmoderinflammation obefintlig. Det är inte helt enkelt att hitta siffror på i vilken utsträckning tikar av andra raser kastreras, men SLK tror denna procent ofta är lägre än den tredjedel som sågs i denna enkät.

Även om tikarna i enkäten ännu är relativt unga och så mycket som en tredjedel är kastrerade så anser SLK att 1,32% drabbade, i jämförelse med omkring 25% på tikar generellt, pekar på att labradoodlen troligen löper låg risk att drabbas av livmoderinflammation.

4.13 Hanhundens testiklar och prostata

Ingen av de 242 hanarna som deltagit i enkäten har drabbats av prostatasjukdom.

Över 90% av hanarna uppgavs ha (innan ev. kastration) båda testiklarna normalt belägna i pungen. Ca 2,5% uppgavs vara monokid (endast en testikel normalt belägen i pungen) och ca 2% är kryptokid (ingen testikel normalt belägen i pungen). I ca 5% av enkäterna som gällde hanhundar hade testikelstatus inte angivits, så för dessa individer fattas information. Dessa siffror pekar på att det hos labradoodle inte finns någon påtaglig genetisk benägenhet för att testiklarna stannar uppe i buk eller ljumske istället för att vandra ner i pungen. SLK:s krav på anslutna uppfödare förblir att endast avla på hanar med båda testiklarna nere i pungen, och rekommendationen är att undvika att avla på hanar där en eller båda testiklarna vandrar ner i pungen sent, d.v.s. efter tolv veckors ålder.

4.14 Tumörer och cancer

Åtta individer (1,7%) uppgavs vara drabbade av tumör/utväxt/svulst. Av dessa uppgavs sju ha godartad hudförändring/utväxt/tumör och sex av dessa har opererats. På en (1) individ återgick utväxten spontant. Den åttonde individen drabbad av tumör opererades för elakartad tumör. Inga andra rapporter om cancer har inkommit i enkäten.

4.15 Avlidna

Tre enkäter (ca 0,6%) fylldes i för hundar som är avlidna. Det gäller en (1) registrerad och två oregistrerade individer. Av dessa individer avlivades en (1) p.g.a. njursvikt, Addisons sjukdom och kronisk gastrit. En (1) p.g.a. höftledsdysplasi. En (1) p.g.a. Renal dysplasi.

4.16 Övriga sjukdomar och åkommor

Ingen hund rapporterades ha diabetes. En (1) individ (0,21%) har diagnostiserats med Addison sjukdom.

I enkäten uppgav ägare till fem hundar (ca 1%) att hunden drabbats av lever- eller njursjukdom. I två av dessa fall kryssades rutan för "drabbad" i UTAN att fälten där man ska uppges åkomman, samt

hur och när denne upptäcktes blev ifyllda. Därför har vi ingen mer information, och utesluter inte att rutan kryssades för av misstag.

Övriga tre hundar (0,64%) har vi mer information gällande. En (1) hund diagnostiserades med Fanconis syndrom vid sju års ålder och är idag 13,5 år. En (1) individ var drabbad av Renal dysplasi och avlivades p.g.a. detta drygt två år gammal. En (1) var drabbad av njursvikt och avlivades p.g.a. bl.a. detta vid fyra års ålder. Detta var samma hund som även hade Addisons sjukdom.

En (1) individ har diagnostiserats med sjukdomen symmetrisk lupoid onychodystrofi (SLO) – klolossning. Det finns ytterligare ett (1) känt fall av diagnosen, men som inte rapporterats in via enkäten.

Navelbräck har rapporterats på fem individer (ca 1%). En (1) av dessa fick navelbräcket åtgärdat i samband med kastration. Övriga har inte krävt någon åtgärd.

Förutom ovanstående har det kommit in en handfull rapporter om olyckor så som sträckningar, frakturer eller operation för att avlägsna främmande föremål från tarmen. En (1) hund har drabbats av magsäcksomvridning.

På www.labradoodleklubben.se kan ni se det dokument där statistiken är sammanställd.

Av Svenska Labradoodleklubben, genom arbetsgruppen för 2020 års hälsoenkät bestående av Sanne Brattlund, Cajsa Stålhammar och Lovisa Callenbring.